

Ny Bokin'i Daniela — Faha-telopolo

Ny Ora Fatahorana

Jeff Pippenger

2023-12-25

Ny tahotr'i Belsazara noho ilay soratra miafina dia tsy miresaka fotsiny ny amin'ny fahafatesany sy ny fiasaran'ny fanjakana fahenina ao amin'ny faminanian'ny Baiboly, fa koa ny teboka eo amin'ny tantara ara-paminaniana izay ihazonan'ny tahotra ny mpanjakan'ny tany. Ny “rivotra avy any atsinanana,” dia ny finoana silamo, no mahatonga ny tahotr'izy ireo. Ny tahotr'izy ireo dia tahaka ny an'ny vehivavy mihetsi-jaza, ka izany no manondro fanaintainana mitombo tsikelikely, izay tonga amin'ny hafainganam-pandeha mihamitombo hatrany. Ny tahotra dia manomboka amin'ny “ora” amin'ny fanasan'i Belsazara, na dia tamin'ny voalohany aza dia efa tonga tamin'ny 11 Septambra 2001 izany. Hatramin'izay no manomboka mikisaka hiala eo an-tanan'ireo anjely efatra mitana azy ny rivotra mandritra ny fotoanan'ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra arivo sy efatra alina. Ny fitomaniana ho an'i Tyro izay asehon'i Ezekiela, dia mamaritra an'i Tyro amin'ny fametrahana ity fanontaniana ara-paminaniana ity hoe: “Iza no tanàna tahaka an'i Tyro, tahaka ilay rava eo afovoan'ny ranomasina?”

Ny sambon'i Tarsisy no nihira ny aminao teo amin'ny tsenanana; ary feno ianao sady natao be voninahitra teo afovoan'ny ranomasina. Ny mpivoy anao no nitondra anao ho any amin'ny rano lalina; ny rivotra avy any atsinanana no namaky anao teo afovoan'ny ranomasina. Ny harenanao sy ny entam-barotrao, ny varotrao, ny tantsambonao sy ny mpanamory anao, ny mpanentsina triatrao sy ny mpandraharaha amin'ny varotrao, ary ny lehilahinao mpiady rehetra izay ao aminao, mbamin'ny vahoakanao rehetra izay eo afovoanao, dia ho latsaka eo afovoan'ny ranomasina amin'ny andro haharavanao. Ny tany manodidina dia hihorohoro noho ny feon'ny fitarainan'ny mpanamory anao. Ary izay rehetra mitantana ny fivoy, ny tantsambo sy ny mpanamory rehetra amin'ny ranomasina, dia hidina hiala amin'ny sambony ka hijoro eny an-tanety; ary hampandre ny feony hihatra aminao, ka hitomany mafy, ary hanipy vovoka eo an-dohany, sady hivalampatra ao anatin'ny lavenona; ary hampahosina tanteraka ny lohany izy noho ny aminao ka hisikina lamba fisaonana, ary hitomany anao amin'ny fangidian'ny fo sy ny fidradradradrana mangidy. Ary eo amin'ny fidradradradrany dia hanao hira fisaonana ho anao izy ka hitomany anao hoe: Iza no tanàna tahaka an'i Tyro, tahaka ilay levona teo afovoan'ny ranomasina? Raha nivoaka avy tany amin'ny ranomasina ny entanao, dia nahafa-po firenena maro ianao; ny hamaroan'ny harenanao sy ny varotrao no nampanan-karena ny mpanjakan'ny tany. Amin'ny andro hahavakivakian'ny ranomasina anao ao amin'ny halalin'ny rano, dia ho latsaka ny varotrao sy ny vahoakanao rehetra izay eo afovoanao. Ny mponina rehetra amin'ny nosy dia ho talanjona aminao, ary ny mpanjakan'ny hatahotra indrindra; ho tonga sorena ny tavany. Ny mpandranto any amin'ny firenena dia hisioka anao; ho tonga fampitahorana ianao, ary tsy hisy intsony mandrakizay. Ezekiela 27:25–36.

Tyrus no tanàna, na fanjakana, izay itomanian'ny mpandranto amin'ny tany mafy, ary avy eo anontaniany hoe: “tanàna inona no tahaka an'i Tyrus?” Izany no ataony amin'ny “andro,” rehefa vaky ao anatin'ny ranomasina ilay tanàna. Ao amin'ny Apokalypsy toko fahavalo ambin'ny folo, ilay vehivavy janga avy any Tyro, izay janga avy any Roma, izay nijangajanga tamin'ny mpanjakan'ny tany ary fantatra ho ilay tanàna lehibe izay ihavian'ny fitsarany ao anatin'ny ora iray, sy ao anatin'ny andro iray. Izy no ilay tanàna izay mampitsangana ilay fanontaniana ara-paminaniana avy amin'ireo mpanjaka sy mpandranto mitaraina.

Koa dia ho tonga aminy amin'ny indray andro monja ny loza manjo azy, dia fahafatesana sy fisaonana ary mosary; ary hodorana tanteraka amin'ny afo izy; fa mahery ny Tompo Andriamanitra, Izay mitsara azy. Ary ny mpanjakan'ny tany, izay nijangajanga sy niara-niaina tamin'ny fanaranam-po taminy, dia hitomany azy sy hitaraina noho ny aminy, raha mahita ny setroky ny fandroana azy izy, ka hijoro eny lavitra eny noho ny tahotra ny fijaliany, sady manao hoe: Indrisy, indrisy, ry Babylona, ilay tanàna lehibe, ilay tanàna mahery! fa tao anatin'ny ora iray ihany no nahatongavan'ny fitsaràna anao. Ary ny mpandranto amin'ny tany dia hitomany sy hisaona azy; fa tsy misy olona mividy ny entany intsony: dia entam-barotra volamena sy volafotsy sy vatosoa sarobidy sy perla sy rongony fotsy madinika sy volomparasy sy landy sy jaky ary hazo rehetra antsoina hoe thine sy karazan-javatra rehetra amin'ny ivoara sy karazan-javatra rehetra amin'ny hazo tena sarobidy sy amin'ny varahina sy vy sy marbra, ary kanelina sy zava-manitra sy menaka manitra sy emboka manitra sy divay sy diloilo sy lafarinina tsara sy vary tritika sy biby fiompy sy ondry sy soavaly sy kalesy ary andevo sy fanahin'olona. Ary ny voankazo izay nirian'ny fanahinao dia efa niala taminao, ary ny zavatra rehetra izay tsara sy mihaja dia efa niala taminao, ary tsy ho hitanao intsony na oviana na oviana izany. Ny mpandranton'ireo zavatra ireo, izay nanan-karena taminy, dia hijoro eny lavitra eny noho ny tahotra ny fijaliany, mitomany sy midradradradra, ka manao hoe: Indrisy, indrisy, ilay tanàna lehibe, izay nitafy rongony fotsy madinika sy volomparasy sy jaky, ary voaravaka volamena sy vatosoa sarobidy ary perla! fa tao anatin'ny ora iray ihany dia levona ny harena lehibe toy izany. Ary ny mpifehy sambo rehetra sy ny olona rehetra ao an-tsambo sy ny tantsambo ary izay rehetra mivarotra eny an-dranomasina dia nijanona eny lavitra eny, ary niantso, raha nahita ny setroky ny fandroana azy, ka nanao hoe: Iza no tanàna tahaka ity tanàna lehibe ity! Ary nanipy vovoka tamin'ny lohany izy ka niantso, nitomany sy nidradradradra, nanao hoe: Indrisy, indrisy, ilay tanàna lehibe, izay nanan-karena avokoa izay rehetra nanam-boninahitra tamin'ny sambo teny an-dranomasina noho ny harenany! fa tao anatin'ny ora iray ihany dia natao lazo izy. Apokalypsy 18:8–19.

Ny fanokafana ny fanambaran'i Jesosy Kristy dia ahitana ny hafatry ny Antso Amin'ny Mamatonalina. Izany hafatra izany no faminaniana faharoa ao amin'ny Ezekielà toko fahatelo sy fito, izay mampianina ireo taolana maina maty izay nandry teny an-dalambe nandritra ny telo andro sy tapany ho velona indray toy ny tafika mahery. Izany hafatra izany no hafatra izay ahitana ny fahamarinana fa ny finoana silamo no ampiasain'ny Tompo hitondrana fitsarana fanatanterahana amin'i Etazonia noho ny fanerena ny Alahady. Tonga izany fitsarana izany ao anatin'ilay “ora” amin'ilay horohoron-tany lehibe, izay ihany koa no “ora” nisehoan'ny soratra teo amin'ny rindrin'i Belsazara. Niteraka tahotra izany soratra izany, izay aseho ho mahazo ny mpanjaka sy ny mpandranto rehetra, rehefa ravan'ny “rivotra avy any atsinanana,” dia ny finoana

silamo, ny rafitra ara-toekaren'ny tany manontolo, izay niditra mangingina tao amin'ny fanjakan'i Belsazara tamin'ny alalan'ily "rindrina" ambany tsy noraharahaina tany atsimo.

Ny "tanàna" na fanjakana izay itomanian'ny mpanjaka sy ny mpivarotra ka anontaniany hoe: "Tanàna manao ahoana no tahaka ity tanàna lehibe ity?" dia ny fanjakan'ily vehivavy janga avy any Tyro, izay mihira ny hirany amin'izany fotoana izany sady mijangajanga amin'ireo mpanjaka ireo indrindra. Ny mpaminany rehetra dia samy miteny ny amin'ny faran'izao tontolo izao ary mifanaraka izy rehetra; koa ireo mpivarotra ao amin'i Ezekiela dia ireo mpivarotra ireo ihany ao amin'ny Apokalypsy toko faha-valo ambin'ny folo. Intelo ao amin'ny Apokalypsy toko faha-valo ambin'ny folo no itomaniany hoe: "Indrisy, indrisy," raha rava ilay tanàna lehibe sy ny rafitra ara-bolan'ny planeta tany. Ny teny grika nadika hoe "indrisy" ao amin'io andalan-teny io dia ilay teny iray ihany indrindra izay nadika intelo ao amin'ny Apokalypsy toko faha-valo, andininy faha-telo ambin'ny folo, ary ao dia nadika tamin'ny teny anglisy hafa.

Ary nijery aho ka nandre anjely iray nanidina teny afovoan'ny lanitra, nanao tamin'ny feo mahery hoe: Loza, loza, loza ho an'izay monina ambonin'ny tany noho ny amin'ny feon'ny trompetra sisa ananan'ny anjely telo, izay mbola hitsoka! Apokalypsy 8:13.

Ny mpanjaka sy ny mpandranto dia misaona ny fandranganana ny toekaren'izao tontolo izao amin'ny teny hoe: "indrisy, indrisy," izay midika hoe "loza, loza," ary ny "Loza" dia tandindon'ny Silamo. Ny tahotra izay mahazo an'i Belsazara sy ny lehibeny rehefa miseho eo amin'ny rindrina ny soratra, dia ilay tahotra ateraky ny fandravana ny rafitra ara-toekaren'ny planeta tany noho ny fanafihana mitohy avy amin'ny Silamo, izay ampiasain'Andriamanitra ho fitaovan'ny fitantanany mba hanatanterahany ny fitsarany mpanatanteraka amin'ireo izay misotro ny divain'i Babylona, izany hoe ny fampiharana ny Alahady. Io fahamarinana io no lohahevitry ilay "entana" ao amin'ny Isaia 23 momba ilay vehivavy janga atao hoe "Tyro."

Faminaniana ny amin'i Tyro. Midradradradrà ianareo sambon'i Tarsisy; fa rava izy ka tsy misy trano intsony, ary tsy misy hidirana; avy any amin'ny tanin'i Kitima no nampahafantarana izany taminy. Mangina ianareo, ry mponina amin'ny nosy; ianao izay nofenoan'ny mpandranto avy any Sidona, izay miampita ny ranomasina. Ary tamin'ny rano be no nahatongavan'ny voan'i Sihora, dia ny vokatry ny ony, ho fidiram-bolany; ary izy no tsenan'ny firenena. Menatra ianao, ry Sidona; fa niteny ny ranomasina, dia ny fiarovany ny ranomasina, nanao hoe: Tsy marary hiteraka aho, na miteraka zaza, na mitaiza zatovo, na mampitombo virijina. Tahaka ny amin'ny tatitra momba an'i Egipta, dia ho torovana mafy izy amin'ny tatitra momba an'i Tyro. Mitaova any Tarsisy ianareo; midradradradrà, ry mponina amin'ny nosy. Moa ity va no tanànanareo falifaly, izay efa nisy hatramin'ny andro fahagola? Ny tongony ihany no hitondra azy ho lavitra mba hivahiny. Iza no efa nikasa izany hanohitra an'i Tyro, ilay tanàna mpanome satroboninahitra, izay andriana ny mpivarony, ary olo-manan-kaja amin'ny tany ny mpandranton'ny? Jehovah, Tompon'ny maro, no efa nikasa izany, mba handoto ny fireharehan'ny voninahitra rehetra sy hampietry ny olona manan-kaja rehetra amin'ny tany. Mamakivaky ny taninao tahaka ny ony, ry zanakavavin'i Tarsisy; tsy misy hery intsony. Naninjitra ny tanany tamin'ny ranomasina Izy, nampihorohoro ny fanjakana; Jehovah no nandidy ny amin'ily tanàna mpandranto mba handrava ny fiarovany mafy. Ary hoy Izy: Tsy hifaly intsony ianao, ry virijina ampahorina, zanakavavin'i Sidona;

mitsangàna, mitaova any Kitima; na dia any aza dia tsy hahita fitsaharana ianao. Indro ny tanin'ny Kaldeana; ity firenena ity dia tsy nisy, mandra-panorenan'ny Asyriana azy ho an'izay monina any an-efitra; nanangana ny tilikambony izy, nanorina ny lapany izy; ary naringan'izy ireo izany. Midradradradrà, ianareo sambon'i Tarsisy; fa rava ny fiarovanareo. Ary amin'izany andro izany dia ho hadino fitopolo taona Tyro, araka ny andron'ny mpanjaka iray; rehefa tapitra ny fitopolo taona dia hihira tahaka ny vehivavy janga Tyro. Raiso ny lokanga, miteteza ny tanàna, ry janga izay efa hadino; ataovy mamy ny feon-kira, mihirà hira maro, mba ho tsaroana ianao. Ary rehefa tapitra ny fitopolo taona, dia hamangy an'i Tyro Jehovah, ka hiverina amin'ny karamany izy sady hijangajanga amin'ny fanjakana rehetra amin'izao tontolo izao ambonin'ny tany. Ary ny varony mbamin'ny karamany dia ho fahamasinana ho an'i Jehovah; tsy hotehirizina na hangonina izany; fa ny varony dia ho an'izay monina eo anatrehan'i Jehovah, mba hihinana ampy sy hitafy lamba maharitra. Isaia 23:1–18.

Ny fitopolo taona, izay tahaka ny “andro ananan'ny mpanjaka iray”, dia asehon'ny fanjakan'i Babylona, fa ny mpanjaka dia fanjakana, ary Babylona ara-bakiteny dia nanjaka nandritra ny fitopolo taona. Ny fitopolo taonan'i Babylona ara-bakiteny dia nifarana tamin'ilay “ora” nisehoan'ny soratra teo amin'ny rindrin'ny efitrano fanasana nataon'i Belsazara. Tamin'io alina io indrindra no namonoana azy, tamin'ny herin'izay tonga tamin'ny alalan'ny “rindrina” tsy voamarika, fa izy dia nanao fety nisotro ny divain'i Babylona, raha ny orkesitr'i Nebokadnezara kosa nitendry ny mozika, ary ilay vehivavy janga avy any Tyro nihira ny feon-kira mamy, ary Isiraely niodina nandihy sy niankohoka.

Dia azon'ny tahotra izay rehetra voakasika, satria Andriamanitra dia “nanao saina hamelezana an'i Tyro” ary “nikasa” “handoto ny fireharehan'ny voninahitra rehetra sy hampietry ny manan-kaja rehetra amin'ny tany.” Koa “nohontsanana'Andriamanitra ny fanjakana” tamin'ilay “horohorontany lehibe” tamin'izany “ora” izany, fa Andriamanitra dia “nanome didy hamelezana ilay fanjakana mpivarotra,” “mba handrava ny fiarovana mafy ao aminy.” Tamin'ilay “ora” nampahatahotra an'i Belsazara, dia nanomboka nitady ny mpanjaka sy ny mpivarotra mba hahafantatra ny hevitr'ireo teny mirehitra teo amin'ny rindrina. Efa antomotra ny fahafatesan'i Belsazara, nefa tamin'izany fotoana izany dia mbola velona ihany izy. Koa nitady hahalala ny hevitra ny teny miafina izy ary nanolotra valisoa ho an'ny olon-kendry, raha hainy ny mandika ny soratra; nefa tsy azo natao izany, satria ny olon-kendrin'i Babylona dia nampiasa fomba fandalinana ara-Baiboly izay sandoka manahaka ny fahamarinana. Toy ny fahitan'ny boky voaisy tombo-kase ireo teny miafina ireo.

Dia niditra avokoa ny olon-kendry rehetra an'ny mpanjaka; nefa tsy nahay namaky ny soratra izy, na nampahafantatra tamin'ny mpanjaka ny heviny. Dia raiki-tahotra indrindra Belsazara mpanjaka, ka niova ny tarehiny teo aminy, ary talanjona ny lehibeny. Ary ny mpanjakavavy, noho ny tenin'ny mpanjaka sy ny lehibeny, dia niditra tao amin'ny efitrano fanasana; ary ny mpanjakavavy niteny ka nanao hoe: Ry mpanjaka ô, ho velona mandrakizay anie ianao; aoka tsy hampahory anao ny eritreritrao, ary aoka tsy hiova ny tarehinao. Misy lehilahy iray ao amin'ny fanjakanao, izay ananany ny fanahin'ireo andriamanitra masina; ary tamin'ny andron-drainao dia hita tao aminy ny fahazavana sy ny fahalalana ary ny fahendrena, tahaka ny fahendren'ireo andriamanitra; ary Nebokadnezara mpanjaka, rainao, dia izy, hoy izaho, rainao,

no nanendry azy ho lohan'ny mpanao majia sy ny mpanandro ary ny Kaldeana sy ny mpisikidy; satria fanahy tena miavaka sy fahalalana ary fahatakarana, sy fanazavana nofy, sy famoahana ny hevitr'ireo zava-manahirana, ary famahana ny fisalasalana, no hita tao amin'io Daniela io, izay nataon'ny mpanjaka hoe Beltesazara no anarany; koa aoka hantsoina ankehitriny Daniela, dia hasehony ny heviny. Dia nampidirina teo anatrehan'ny mpanjaka Daniela. Ary ny mpanjaka niteny ka nilaza tamin'i Daniela hoe: Hianao va no Daniela izay isan'ny zanaky ny babo avy amin'ny Joda, izay nentin'ny mpanjaka raiko nivoaka avy tany Jodia? Efa reko ny aminao, fa ny fanahin'ireo andriamanitra dia ao anatinao, ary fahazavana sy fahatakarana ary fahendrena tena miavaka no hita ao anatinao. Ary ankehitriny, ny olon-kendry sy ny mpanandro dia nampidirina teo anatrehako mba hamaky ity soratra ity sy hampahafantatra amiko ny heviny; nefa tsy hainy naseho ny hevitra ny zavatra. Ary efa reko ny aminao fa hainao ny manome fanazavana sy mamaha fisalasalana; koa ankehitriny, raha hainao ny mamaky ny soratra sy mampahafantatra ahy ny heviny, dia hotafiana jaky ianao ary hasiako rojo volamena eo amin'ny vozona, ary ho mpanapaka fahatelo ao amin'ny fanjakana ianao. Daniela 5:8–16.

Ny mpanjakavavy tao an-dapa dia tsy vadin'i Belsazara, fa mpanjakavavin'ny raiben'y; ary fantany izay nahay namaky ny soratra teo amin'ny rindrina. Nisy fiangonana iray (fa ny vehivavy dia fiangonana araka ny faminiana), tao amin'ilay fanjakana, izay nahalala izay afaka mahatakatra ny zava-miafin'Andriamanitra.

“Nisy vehivavy iray tao an-dapa izay hendry noho izy rehetra,—ny mpanjakavavin'ny raiben'i Belsazara. Tamin'izao hamehana izao dia niteny tamin'ny mpanjaka tamin'ny teny izay nandefa taratra fahazavana ho ao amin'ny haizina izy. ‘Ry mpanjaka ô, ho velona mandrakizay anie ianao,’ hoy izy, ‘aoka tsy hampitebiteby anao ny eritreritrao, ary aoka tsy hiova ny tavanao. Misy lehilahy iray ao amin'ny fanjakanao izay misy ny fanahin'ireo andriamanitra masina ao aminy; ary tamin'ny andron'ny rainao dia hita tao aminy ny fahazavana sy ny fahalalana ary ny fahendrena, tahaka ny fahendren'ireo andriamanitra; ka ny mpanjaka Nebokadnezara, rainao, dia ny mpanjaka, eny, rainao, no nanendry azy ho lohan'ny mpanao ody, ny mpanandro, ny Kaldeana, ary ny mpisikidy; ...koa aoka hantsoina i Daniela ankehitriny, fa izy no hampiseho ny hevitra ny zavatra.’”

“‘Dia natolotra teo anatrehan'ny mpanjaka i Daniela.’ Niezaka nihazona tena sy nampiseho ny fahefany i Belsazara ka nanao hoe: ‘Hianao va ilay Daniela, anisan'ny zanaky ny babo avy amin'ny Joda, izay nentin'ny mpanjaka raiko nivoaka avy tany Jodia? Efa reko tokoa ny aminao, fa ny fanahin'ireo andriamanitra dia ao aminao, ary fahazavana sy fahalalana ary fahendrena miavaka no hita ao aminao.... Ary ankehitriny, raha mahay mamaky izany soratra izany hianao ka mampahafantatra ahy ny heviny, dia hotafiana jaky ianao, ary hisy rojo volamena eo amin'ny vozona, ary ho mpanapaka fahatelo amin'ny fanjakana ianao.’”

“Tsy talanjona noho ny bika aman'endriky ny mpanjaka Daniela, ary tsy very hevitra na voahozongozon'ny teniny. ‘Aoka ho anao ihany ny fanomezanao,’ hoy ny navaliny, ‘ary omeo olon-kafa ny valisoana; kanefa dia hovakiako amin'ny mpanjaka ny soratra, ary hampahafantariko azy ny heviny. Ry mpanjaka ô, Andriamanitra Avo Indrindra no nanome an'i Nebokadnezara rainao fanjakana sy fahalehibeazana sy voninahitra ary haja.... Fa nony

niavonavona ny fony, ary nihamafy tamin'ny fireharehana ny sainy, dia naongana hiala amin'ny seza fiandrianany izy, ary nesorina taminy ny voninahiny.... Ary ianao, zanany, ry Belsazara ô, tsy mba nanetry ny fonao, na dia fantatrao aza izany rehetra izany, fa niavona nanohitra an'Andriamanitry ny lanitra; ary nentina teo anoloanao ny fanaky ny tranony, ka ianao sy ny lehibena sy ny vadinao ary ny vaditsindranonao dia nisotro tamin'ireny, ary nidera ireo andriamanitra volafotsy sy volamena sy varahina sy vy sy hazo ary vato, izay tsy mahita, na mandre, na mahalala; ary ilay Andriamanitra izay eo an-tanany ny fofon'ainao sady Azy ny lalanao rehetra, dia tsy mba nomem-boninahitrao.”

“Iza no soratra voasoratra: Mene, Mene, Tekel, Oufarsina. Ary izao no hevitra ny zavatra: Mene: Efa voaisan'Andriamanitra ny fanjakanao ka dia nofaranany. Tekel: Efa voalanzalanja tamin'ny mizana ianao ka hita fa latsa-danja. Peresa: Nozaraina ny fanjakanao ka nomena ny Mediana sy ny Persiana.”

“Tsy nivily niala tamin'ny adidiny i Daniela. Napetrany teo anoloan'ny mpanjaka ny fahotany, ka nasehony azy ireo lesona izay tokony ho nianarany nefa tsy nianarany. Tsy noraharahain'i Belsazara ireo zava-nitranga izay tena manan-danja taminy. Tsy novakiny araka ny tokony ho izy ny tantaran'ny raibeny. Napetraka taminy ny andraikitry ny fahalalana ny fahamarinana, nefa ilay lesona azo ampiharina izay tokony ho nianarany sy nataony dia tsy mba voarakitra tao am-pony; ary ny lalan-kalehany dia nitondra ny vokatra azo antoka.”

“Iza no fety farany feno fireharehana nataon'ny mpanjakan'ny Kaldeana; fa Ilay mahari-po amin'ny faharatsian'ny olona dia efa namoaka ny didim-pitsarana tsy azo ovàna. Belsazara dia efa nanala baraka fatratra Ilay nanandratra azy ho mpanjaka, ka nesorina taminy ny androm-pahasoavany. Raha mbola teo amin'ny fara tampon'ny fanarabariana sy ny filibana ny mpanjaka sy ny manamboniny, dia navilin'ny Persiana hiala amin'ny lalany ny Eofrata, ka niditra tao amin'ilay tanàna tsy nisy fiambenana. Raha mbola nisotro tamin'ny fanaka masina an'i Jehovah Belsazara sy ireo tompony, sady nidera ny andriamaniny volafotsy sy volamena, dia efa nijoro teo ambanin'ny mandan'ny lapa Kyrosy sy ny miaramilany. ‘Tamin'izany alina izany,’ hoy ny firaketana, ‘dia novonoina Belsazara, mpanjakan'ny Kaldeana. Ary Dariosa Mediana no nandray ny fanjakana.” Bible Echo, 2 Mey 1898.

Ao anatin'ny krizy, ny mpanjakavavy (fiangonana) dia nahafantatra fa misy loharano iray izay afaka mamantatra ny “Future for America”. Mijoro indray ao amin'ny anjarany Daniela mba hanatanteraka ny tanjony amin'ny faran'ny andro. Ny fijoroana ho vavolombelon'ny faneva izay nomen'i Shadraka sy Mesaka ary Abednego tao amin'ny lafaoro mirehitra dia omen'i Daniela ankehitriny, raha ampiany amin'ny tsipiky ny fahamarinana fa amin'ny “ora” ananan'ny krizin'ny lalàn'ny Alahady, ireo izay misolo tena ny faneva dia ho entina eo anatrehan'ny manam-pahefam-panjakana mba hijoro ho vavolombelon'ny fahamarinana.

““Hanolotra anareo ho amin'ny fitsarana izy, ... eny, ary ho entina eo anatrehan'ny mpanapaka sy ny mpanjaka hianareo noho ny amiko, ho vavolombelona amin'izy ireo sy amin'ny Jentilisa.’ Matio 10:17, 18, R. V. Ny fanenjehana no hampielany ny fahazavana. Ny mpanompon'i Kristy dia hoentina eo anatrehan'ireo lehibe eto amin'izao tontolo izao, izay, raha tsy izany, dia mety tsy handre ny filazantsara mihitsy. Efa naseho tamin'ireo lehilahy ireo tamin'ny endrika diso ny fahamarinana. Nihaino fiampangana tsy marina momba ny finoan'ny

mpianatr'i Kristy izy ireo. Matetika, ny hany lâlana ahafahan'izy ireo mahafantatra ny tena toetrany dia ny fijoroana ho vavolombelon'ireo izay entina hotsarina noho ny finoany. Rehefa anaovana famotorana izy ireo dia takiana hamaly, ary ny mpitsarany kosa dia voatery hihaino ny fijoroana ho vavolombelona entiny. Ny fahasoavan'Andriamanitra dia homena ny mpanompony araka izay takin'ny hamehana. 'Homena anareo,' hoy Jesosy, 'amin'izany ora izany indrindra izay holazainareo. Fa tsy hianareo no miteny, fa ny Fanahin'ny Rainareo no miteny ao anatinareo.' Rehefa manazava ny sain'ny mpanompony ny Fanahin'Andriamanitra, dia haseho amin'ny heriny sy ny hakantony avy amin'Andriamanitra ny fahamarinana. Ireo izay mandà ny fahamarinana dia hijoro hampanga sy hampahory ny mpianatra. Nefa ao anatin'ny fahaverezana sy ny fijaliana, hatramin'ny fahafatesana aza, ny zanaky ny Tompo dia tokony haneho ny fahalemam-panahin'ilay Ohatra masina nomeny. Amin'izany no hahitana ny fifanoherana misy eo amin'ny mpiasan'i Satana sy ny solonten'i Kristy. Hasandratra eo anatrehan'ny mpanapaka sy ny vahoaka ny Mpamonjy." Ilay Fitiavana Mandrakizay, 354.

Tahaka ireo lehilahy mendrika telo, dia tsy liana tamin'ny fanomezana na inona na inona Daniela, ary tsy nila namerimberina mialoha izay holazainy izy. Tamin'ny fomba tena tsotra no nanolorany ny hevitra ny "fotoana fito" izay naseho teo amin'ny rindrina.

Hitohy ny tantaran'i Belsazara isika ao amin'ny lahatsoratra manaraka.

"Ireo izay tsy mahatoky amin'ny asan'Andriamanitra dia tsy manana foto-kevitra; ny antony manosika azy dia tsy manana toetra izay hitarika azy hisafidy ny marina amin'ny toe-javatra rehetra. Ny mpanompon'Andriamanitra dia tokony hahatsapa mandrakariva fa eo ambanin'ny mason'ny Mpampiasa azy izy. Ilay izay nijery ny fanasana feno fanimbazimbana nataon'i Belsazara dia eo amin'ny andrim-panjakantsika rehetra, ao amin'ny efitra fitanana kaontin'ny mpivarotra, ao amin'ny atrikasa manokana; ary ilay tanana tsy misy rà dia tena manoratra ny tsy firaharahianareo tokoa, tahaka ny nanoratany ny fitsarana mahatsiravina tamin'ilay mpanjaka mpiteny ratsy an'Andriamanitra. Ny fanamelohana an'i Belsazara dia voasoratra tamin'ny teny afo hoe: 'Efa nolanjaina tamin'ny mizana ianao, ka hita fa latsa-danja'; ary raha tsy tanterahinareo ireo adidy nomen'Andriamanitra anareo, dia ho toy izany koa ny fanamelohana anareo." Messages to Young People, 229.